

ISTEN ELŐTT A HOLNAP MINDIG TISZTA

A bizonytalanság oka

A hívő ember a hit nélkül élőtől abban különbözik, hogy ő egy másik dimenzióban is lát: felülről. A hívő ember tudja azt, amit Kant így fogalmazott meg valahol: „A véletlen – Isten álarca”. A Biblia egyértelműen tanítja, hogy az ember teremtett Isten képre és hasonlatosságára és nem Isten a mi képünkre, mint ahogyan a felvilágosodás után több filozófus is állította. Az istenképységünk lényege, a felülről látás képessége. Ez a képességünk bibliai szóval fogalmazva: a hitünk. Ez a hit nem az ész vészkijárata, hanem tapasztalt bizalom. Isten jelenlétének átélése mindennapjainkban. Ezért mi keresztények nem valamiben, egy-egy állításban, tantételben hiszünk, hanem valakiben, aki cselekszik az életünkben, aki nemcsak a múltnak az ura, hanem a holnap is mindig tiszta öelötte.

A hit bizodalját nem a logikai bizonyítékok, vagy az okos hatalmasok kényszere szüli, hanem a tapasztalás. Isten nemcsak megteremtette az ember, hanem vezeti, gondot is visel róla. A gondviselés az, amit Istenből tapasztalunk. Ez kizárja a véletlent az életünkből. A hívő emberrel is történik jó, meg rossz is, de a hit életeseményeinket más szempontból segíti meglátni, mert tudja, hogy a dolgok mögött nem a véletlen, hanem a személyes Isten áll. Ezért, bármi történik is velünk, három kérdést kell megfogalmaznunk: miért engedte meg ezt Isten, mire akar megtanítani és hogyan akar Isten bennünket tovább vezetni? Bizonytalanságunknak az az oka, hogy ez a hármas kérdés kimarad életünkből.

A mai ember vagy pánikol, vagy alszik. Céltévesztett. Yehuda Berg-nek van egy érdekes megfigyelése: „Az ember természeténél fogva idegenkedik a fájdalomtól és a kényelmetlenségtől. Azt akarjuk, hogy minden simán menjen. Pedig ha mozdulatlanok maradunk, nem fogunk fejlődni. Ha mindig a biztonságos játszmát választjuk, álmaink sohasem válnak valósággá. Nem kapjuk meg, amit akarunk, ha azt várjuk, hogy Isten a küszöbünkre helyezze azt. Magunkhoz kell öelni a nehézségeket és a változást, ha kiteljesedett életre vágyunk. Ha a hajó nem inog, az azt jelenti, sehová nem tart.” Ez a hajó a céltalanság hajója.

A hitre nem Istennek van szüksége, hanem nekünk, embereknek, hogy kinyíljon előttünk az élet igazi értelme. Mi önerőből nem tudjuk az életünket biztosítani. Szükségünk van egy földön túli biztos pontra, hogy mi perc-emberkéik mindennapjaink szövevényes öserdejében el ne tévedjünk. Ez a biztos pont Isten, s a hit az a szem, amivel őrá nézünk. Ez a hit szabadít meg a hiedelmeinktől, erőt ad a mindennapi küzdelmeinkben, mert a jóban és a rosszban egyformán arra tanít, hogy életünk hajója biztosan a kikötő felé halad.

Isten szabadnak teremtett minket, de döntéseink csak akkor helyesek, ha nem tévesszük el az irányt és mindig tudjuk azt, hogy minden, ami az életünkben történik, nem a véletlen műve. Isten teljes értékű emberként akar látni minket, ahogyan kezdetben megteremtett. Minden örömünknek és minden bajunknak az a célja, hogy rátaláljunk a helyes útra. Bizonytalanságunknak, kétségbeeséseinknek az az oka, hogy nem vesszük észre azt, amit meg kell tanulnunk, ami létünk meghaladásához, Isten rólunk alkotott tervéhez vezet. Isten előtt az én holnapom is mindig tiszta. De ezt csak hitben, vele együtt lehet meglátni.

Ábrahám, Pál apostol tanúsága szerint a hívők atyja. Isten ígérete útnak indította a bizonytalan felé. Hosszú évek vándorlása során jutott el Palesztinába az Ígéret Földjére. Isten azt ígérte, hogy „*nagy néppé teszek és megáldalak, nagygyá teszem nevedet... Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége*” (1Móz 12,2-3). És teltek az évek, de Ábrahámnak egyetlen

gyermeke sem született. Naponta meg kellett küzdenie a bizonytalanság, a céltalan létezés ragadozó madarával. Kudarcot vallott akkor, amikor „segíteni akart” Istennek. Isten csak lépésről lépésre vezette az úton. Úgy viselt gondot róla, hogy szüntelen próbálta a hitét. A próba nem azért volt, mert Isten bizonytalan volt Ábrahám hitében, hanem Ábrahám nem mert maradéktalanul Isten kezébe helyezni az életét. Nem látta azt, hogy Isten előtt a holnap mindig tiszta. Ábrahám életében nem az volt a nagy kérdőjel, hogy igaz lesz-e Isten ígérete, hanem az, hogy Ábrahám bizodalma töretlen marad-e Istenben, aki megígérte, hogy minden emberi lehetetlen ellenére sok népek atyja lesz, akiben megáldatnak a föld minden nemzetségei.

Nekünk nem Istenért kell Istenben bízunk és győznünk kételyeink felett, hanem önmagunkért. Emberi méltóságunknak az az alapja, hogy alapelveként elfogadjuk: Isten annyira bízott bennünk, hogy egyszülött Fiát, Jézust értünk adta. Ha ebben nem tudunk bízni, hinni, akkor előbb vagy utóbb önértékelési zavaraink támadnak. Vagy kétségbeesve, pesszimista módon alulértékeljük önmagunkat, vagy mindenhatónak gondoljuk magunkat és az első megoldhatatlan probléma előtt megszegyenülve kudarcot vallunk. A bizonytalanság oka: nem látjuk azt, aki túllát a jelenen, aki meg akar bennünket tanítani felülről látni. Mert Isten előtt a holnap – mindig tiszta, és ő holnapunk titkát kész megosztani velünk. Azért váltott meg minket, hogy tervének részeseivé tegyen bennünket, hogy visszataláljuk oda, ahonnan elmenekültünk, az élet forrásához, Istenhez.

Istennek terve van velem

Akkor vagyok keresztény, vagyis Krisztus követője, ha tudom, hogy nem véletlenül létezem. Az életem nem az enyém, hanem Istentől kapott ajándék, amit azért kaptam, hogy ember legyek úgy igazán, ahogyan Isten a maga képére és hasonlatosságára megteremtett minket. De az ajándékozó nem a természet vak véletleje, ami az evolúció csúcsára helyezett engem, hanem Jézus Krisztus az én teremtő uram. Ezért hinni azt jelenti: dönteni Jézus mellett és így győzni a céltalanság felett. Bízni abban az Istenben, aki olyan hatalmas, hogy úgy gondolta el minden ember életét, hogy két egyforma ember nincs, de mégis minden ember életének terve, célja van. Mindnyájunk életének mélyén ott húzódik Isten szándéka, ami Jézus Krisztusban lett reális valósággá. Jézus az igazi kiválasztott, aki ezt a státuszát megosztja velünk. Ezért mi nem valamiben, valakikben, hanem Őbenne hiszünk.

Ez az alapja a keresztény ember optimizmusának, amit Pál a Római levélben így fogalmazott meg: *„Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akik elhatározása szerint elhívott”* (Róm 8,28). Isten nem a véletlen szerencsére vagy a vak sors játékszerének teremtett minket, hanem szeretetre, ami nem egyirányú érzés, hanem egy olyan közösség, ami értelmet ad életünknek. Istennek ez az örök terve, elhatározása, ez teremtettségünk célja. A szeretetet nem követeli tőlünk, hanem megosztja velünk. Ő a kezdeményező, az én szeretetem másik oldalán mindig Ő áll. Nem én keresem meg a szeretet forrását, hanem ő keres meg engem. Ez a megkeresés az elhívás.

Isten személyeknek teremtett minket, személyesen törődik velünk, gondot visel ránk. Mivel ő örökkévaló és mindent átlát, hiszen ő *„az Alfa és az Ómega, az első és az utolsó, a kezdet és a vég”* (Jel 22, 13), ezért *„eleve”* tehát minden időknek előtte, eltervezte az utat a szeretethez, vagyis önmagához. Ezt Pál így fogalmazza meg: *„Mert akiket eleve kiválasztott, azokról eleve el is rendelte, hogy hasonlóká legyenek Fia képéhez, hogy ő legyen elsőszülött sok testvér között. Akiket elve elrendelt, azokat el is hívta, és akiket elhívott, azokat meg is igazította, azokat meg is dicsőítette”* (Róm 8, 29-30).

Az üdvösségünk nem kényszer-válasz a bűnre, hanem egy előre végiggondolt terv, a megváltás terve. Ennek megvalósulása az üdvtörténet, ami lényegében Isten univerzális

kegyelmi döntése a bűneiben céltalanná lett világ számára. Az elhívással Istennek ez a terve lép be életünkbe, ami életünket összekapcsolja Jézus Krisztus életével. Ezért mondja a Szent Írás, hogy *„a hibátlan és szeplőtlen Báránynak, a Krisztusnak a vérén”* váltatunk meg, aki *„a világ teremtése előtt kiválasztott, de az időknek végén jelent meg tiérettetek, aki által hisztek Istenben, aki feltámasztotta őt a halottak közül, és dicsőséget is adott neki, hogy hitetek Istenbe vetett reménység is legyen”* (1Pét 1, 19-21). Krisztus a világ megalapítása előtt értünk adta életét, eleve kiválasztott magának. Értünk jött a földre, értünk halt meg és értünk támadt fel dicsőségben, hogy mi is általa igazán emberek legyünk, ahogyan ő kezdetben a mi életünket elgondolta. Amikor hívását elfogadom akkor az üdvösségtörténet az én történetem lesz. Jézus engem szabadított meg, *„ő hívott el szent hívással, nem a mi cselekedeteink alapján, hanem saját végzése és kegyelme szerint, amelyet még az idők kezdete előtt Krisztus Jézusban adott nekünk”* (2Tim 1,9).

Isten személyeknek teremett minket, nem általános egyforma tucat-lényeknek. Nincs két egyforma ember a földön, de hiábavaló ember sincsen. Istennek minden emberre nézve örökkévaló terve van (1Jn 2,2; Ez 33,11). Jézusban mi mindnyájan kiválasztottak vagyunk a szeretetre. Isten nem rögtönöz, hiszen ő mindent előre lát. Tervéből nem felejt ki senkit, *„mert megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek”* (Tit 2,11). Ennek a tervnek az a célja, hogy *„minden ember üdvözüljön és eljusson az igazság megismerésére”* (1Tim 2,4). De szeretetben járni csak szabadon lehet. Ezért ennek a tervnek az a lényege, hogy Jézus elhív, bekopogtat hozzánk és erre nekünk válaszolnunk kell. Ezt a bekopogtatást, a hívást mindnyájunk életében megtervezte, megvalósítja Isten. Ahogyan az életet, úgy az örök életet is ő adja, de a döntés felelősége a miénk. Övé az élet, de nekünk kell választani az életet, hogy éljünk (5Móz 31,19).

Isten nem kárhozatra rendelt minket, hanem életre. A kárhozat a mi döntésünk Istené az élet. Az élet nem az ember tulajdona, hanem Istené, aki létünket szeretetre teremtette. A bűneink következtében elveszített életünket Jézus szerezte vissza, *„őbenne lettünk örökösivé is, mivel eleve elrendeltettünk erre annak kijelentett végzése szerint, aki mindent saját akarata és elhatározása szerint cselekszik”* (Ef 1, 11). Ezért szabadon, minden külső kényszertől mentesen döntenünk kell Jézus Krisztus, az élet mellett. Ez a döntés – elfogadás. Elfogadom azt, hogy Isten Jézus Krisztus által elfogadott engem, hogy mássá, emberré tegyen.

A Biblia szerint Isten minden kegyelmes intézkedése ellenére sokan kárhozatra jutnak. Sokan felteszi azt az okoskodó kérdést: hogyan lehet ez, hiszen Isten mindenható, ő előre látja a holnapukat is. Ha Isten öröktől fogva üdvösségre rendet minden embert, hogyan lehet az, hogy sokan a kárhozatra jutnak? A kérdésre a felelet nem Istennek örök tanácsvégzésében van, hanem mibennünk. A kegyelem nem kötelező, hanem Isten szeretetének elfogadható lehetősége. Isten senkinek nem határozta el a kárhozatát, ő Isten kegyelmére predesztinált bennünket. Nekem kell döntenem. A döntés kockázatát Jézus szeretete biztosítja, aki *„előbb szeretett minket”* (1Ján 4,19). De észre veszem-e, értékelem-e ezt a szeretetet, amiért Jézus az életét adta? Az erre adott válasz a kulcsa annak, hogy ember maradok-e igazán, úgy, ahogyan Isten megteremtett engem. Isten a világegyetem szuverén ura szabadnak teremtett engem, dönthetek mellette, vagyis az én jobbik énem mellett, vagy önmagam ellenére öngyilkos módon. Isten, aki előtt a holnap mindig tiszta előre látja döntésemet és mégis csak szeretetével befolyásol. Ezért tanácsol így bennünket Pál: *„félelemmel és rettegéssel munkáljátok üdvösségeteket, mert Isten az, aki munkálja bennetek mind az akarást, mind cselekvést az ő tetszésének megfelelően”* (Fil 2,12-13). Az üdvösség lehetőségét Jézus Krisztus biztosítja, de a döntés felelősége az enyém, még akkor is, ha szeretetnek meggyőző erejével ő munkálja bennem még az akaratot is.

Jézus az ajtó előtt

Nem mi keressük Istent, hanem Jézus talál meg minket. Jézus példázata szerint nem a pásztor találja meg a bárányt, hanem a pásztor keresi meg a bárányt. Akkor is keres bennünket Isten, ha mi ellenállunk, ellene döntünk, ha nem akarjuk elfogadni hívó szavát. Saul, még mielőtt az Úr legeredményesebb tanítványa lett „fenyegetéstől és öldökléstől lihegve” (ApCsel 9, 1) rohant Damaszkuszba Krisztus tanítványait megsemmisíteni. Nem akart mást, mint Krisztus követőit elpusztítani. Nem akarta őt megtéríteni senki, ő sem akart soha Krisztus tanítványa lenni. A pusztítás elkötelezettje volt. Bizonyára a damaszkuszi keresztények megsemmisítésére jobbnál-jobb terveken törte a fejét, amikor megtalálta Krisztus, akit ő nem keresett, mert azt gondolta róla, hogy halott. „Útközben azonban, amikor éppen Damaszkuszhoz közeledett, hirtelen mennyei fény villant fel körülötte, és amint a földre esett, hallotta, hogy egy hang így szól hozzá: Saul, Saul, miért üldözöl engem” (ApCsel 9, 3-4).

Jézus Krisztus megtalálta Saul. A pusztításra igyekvő sötét lelkű embert mennyei fény sugározta körül. A határozottan cselekedni akarom okos ember a porba omolt. Jézus nevén szólította, mert ő ismerte Sault és kérdezett: miért üldözöl engem? Jézus azonosította magát a damaszkuszi tanítványokkal, azokkal az emberekkel, akikről Saul azt gondolta, hogy Isten, a választott nép legnagyobb ellenségei. De Isten előtt a holnap mindig tiszta, ő látta a megtérés, az életújulás utáni jövőt. Később az értetlenkedő Anaiásnak ezért mondta: „választott eszközöm ő, hogy elvigye nevemet a pogányok, a királyok és Izrael fiai elé” (ApCsel 9, 15). Ez volt Istennek eleve elhatározott terve Saullal, amit ő akkor még nem tudott. Ezért volt a fény, ezért szólt a hívás.

Saul az út porában két dolgot kérdezett: Ki vagy te, Uram, és azt, mit akarsz Uram, hogy cselekedjem. Az elhívásnak ez a két kulcskérdése. Ahhoz, hogy Isten üdvözítő kegyelme, eleve elhatározott terve sorsommá legyen először az életben cselekvő, jelenlévő Istent kell megismernem, és el kell fogadnom a reám vonatkozó akaratát. Istennek kész terve van velem, csak nekem késznek kell lennem ennek elfogadására. De Isten életkörülményeimnek is ura, mert ő előre látja a holnapot. Sault sem a damaszkuszi t porában oktatta ki minderre az Úr. Ezt a tanácsot kapta a fénytől megvakult krisztusüldöző: „*kelj fel, menj be a városba, és ott megmondják neked, mit kell tenned*” (ApCsel 9,6).

Isten elhívásának emberi eszközei vannak. Saul útítársainak az volt a szerepe, hogy kézen fogva a városba vezessék. Az Úr egy egyszerű damaszkuszi hívőt is felhasznál, akinek azt a parancsot adja, hogy tegye félre előítéleteit és keresse meg a megvakult Saul. A csak racionálisan gondolkodó ember számára, aki nem tud Isten szemével nézni ez csupán a véletlenek sora. Ahhoz, hogy Isten tervéhez ellássunk, meg kell tanulnunk felülről nézni, Isten terve szerint látni.

A mi korunk a felszínes tudás kora. Soha nem ismertük ennyire a természet törvényszerűségének titkát, soha ennyi tudós nem élt a földön, mint ma, soha nem tudunk alkotni annyi és olyan minőségű gépet, soha annyi élelmiszert nem termeltünk, mint ma. Mégis, soha ennyien nem haltak éhen, mint ma, mert soha annyi élelmiszert nem pusztítottunk el, mint ma. Soha nem gazdálkodtunk olyan ostobán a rendelkezésünkre álló javakkal, mint ma. És tovább lehetne sorolni korunk nagy ellentmondásait. Hű tükre korunknak az a vakság, amit a Jelenések könyve Laodiceáról mond. „*Mivel ezt mondod: Gazdag vagyok, meggazdagodtam, és nincs szükségem semmire; de nem tudod, hogy te vagy a nyomorult, a szánalmas és szegény, a vak és a mezítelen*” (Jel 3, 17). Ahhoz, hogy visszataláljunk az emberséghez, meg kell tanulnunk felülről látni. Rá kellene döbbenünk, hogy Istennek van terve, szándéka velünk. Be akar kapcsolni egyenként bennünket az ő örökkévaló tervébe. Álgazdagságunk azért válik szegénységgé, mert ezt az örökkévaló tervet

nem látjuk. Laodicea lágymelegségének az az oka, hogy e nélkül a belső, felső látás nélkül akar az életben eligazodni. Hol van Jézus? A laodiceai levélben ezt olvassuk erről: „*Íme, az ajtó előtt állok és zörgetek: ha valaki meghallja a hangomat, és kinyitja az ajtót, bemegyek ahhoz, és vele vacsorálok, ő pedig énvelem*” (Jel 3, 20).

Ha Jézus az ajtón kívül áll, elveszik a remény, mert csak Isten előtt világos a holnap. Ha Jézust elutasítom, kiesek abból a tervből, amit Isten a világ megalapítása előtt rólam elgondolt. Emberségünk titkát kapcsolatainkban őrizzük. Materiálisan az anyagi világhoz, szociálisan a többi emberhez, mentálisan a bennünk vitatkozó jobbik és rosszabbik én párbeszédében, spirituálisan pedig az Istennel való közösségünkben éljük meg emberségünket. Ez az utóbbi kapcsolópont illeszti bele életünket Isten örökkévaló tervébe. A mulandóság a bűn tulajdonsága, az élet igazi értelme Isten akarata.

Mit látsz a másokban?

Az élet nagy bizonytalanság tényezője a másik kiszámíthatatlan indítékú ember. Hajlamosak vagyunk a többi emberben, a másokban látni holnapunk bizonytalanságának okát. Isten terve biztos, mondjuk, csak a másik ember, akiről bizonyíthatóan rossz tapasztalataim vannak, ez teszi tönkre életem reménységét. A másik ember bűnének én vagyok a szenvedője, a jó tulajdonságait eltakarják azok a hibák, gyarlóságok, bűnök, aminek én vagyok az áldozata. J.P. Sartre a nagy egzisztencialista filozófus, író azt állítja: „a pokol a másik ember”. Aki pedig megtanul felülről látni, rádöbben: a másik ember lehet a mennyország ajtaja. A keresztény másokért itt élő ember. Aki önmagában látja az élete értelmét, aki szüntelenül önmaga körül forog, az „becsavarodik”. Isten bennünket a világegyetem fókuszába, a másikért, a többi teremtményért alkotott. Ezért a Biblia megtanítja nekünk a másik igazi felfedezésének titkát.

A kilencedik parancsolat így tanít: „*Ne tanúskodj hamisan felebarátod ellen*”. (2Móz 20,16). Mi a tanúskodáson csak valami bírósági eljárást értünk, ami távol áll mindennapi életünktől. Jézus kereszténységünk lényeges tartalmának tartja a tanúskodást. Ezért mennybemenetele előtt így vigasztalta tanítványait: „*erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek*” (ApCsel 1, 8). A tanúskodás bekapcsolódás Jézus megváltói tervébe, aminek az a hozadéka, hogy a szemünk is meggyógyul, kinyílik a másik ember jobbik énjére. Észrevesszük azt, amit a másik ember életében Isten cselekszik az ő terve szerint. Ezért Luther Márton 1527-ben, a Kis Kátéban ennek a parancsolatnak a tartalmát így foglalta össze: „Istent félnünk és szeretnünk kell, hogy felebarátunkat hazugságba ne keverjük, háta mögött meg ne szóljuk, el ne áruljuk, rossz hírét ne költjük; hanem inkább védjük, jót mondunk róla és mindent javára magyarázunk”.

Luther nagyon jól tudta, hogy ennek a parancsolatnak a célja: megtanítani másként látni a másikat. Ennek a másféle látásmódnak az alapja Isten félelmében és szeretetének elfogadásában van. Így lesz a másik sorstárs, testvér, felebarát. A hazugság nem a szavak bűne, hanem a rossz szándéké. Valójában a szemünk bűne. Mit látsz a másokban? Mit mondasz róla? A másik bűnéért nem vagy felelős, de jellemző rád, hogy mi az, amit a másik életében észreveszel. Ha benned él a rosszindulat, akkor a másokban is a rosszindulatot fedezed fel először és a feltételezett rosszra mindig találsz példát a másokban. Ezzel a rossz feltételezéssel nem csupán a másik embert feketíted, hanem a saját szemedet is rontod. Nem bízol és így benned sem tudnak bízni. Védtelenné válsz, mert nem véded a másikat, nem tudsz róla jót mondani, így rólad sem mondanak jót és a történetek mögött nem látod meg a sokszor félresikerült jó szándékot. Így teszed bizonytalanná a holnapodat.

Jézus azt tanította, hogy „*a test lámpása a szem. Ha a te szemed tiszta, az egész tested*

világos, de ha gonosz, a tested s sötét. Vigyázz tehát, hogy a benned lévő világosság sötétséggé ne legyen. Ha tehát az egész tested világos, és nincs benne egyetlen sötét rész sem, akkor olyan világos lesz az egész, mint amikor a lámpás megvilágít téged a fényével” (Luk 11, 34-36). Életünknek, emberi kapcsolatainknak a titka: a tiszta, a régi Károlyi fordítás szerint az őszinte szem. Mit jelent ez? Reagálás a másik ember jobbik énjére, a benne lévő jó szándékra. Ez nem csupán a másinak fontos, hanem számomra is létkérdés. Ha a szemem nem őszinte, nem tiszta, akkor Jézus szerint a bennem lévő világosság is sötétséggé lesz. Miközben a másik ember hibáit leltározom, elveszítem a holnap reménységét. Jézus ismét az ajtón kívülre kerül és a szívemben, belső emberemben a sötétség lakik.

Jézus a laodiceaiaknak szemgyógyító írt ajánl, hogy újra látni tanuljon. Ez a látás nem kritikátlan, de nem a bűneink tisztátalanságára koncentrál, hanem a bűntől szabadító Jézus Krisztusra. Nem elég a másik ellene vagy mások ellen elkövetett bűneit türelemmel elhordozni. Az ellenem vétkezőnek segítségre van szüksége, hiszen ő esett a bűn csapdájába. Meg kell próbálni Krisztus szeretetének hatalmával kimenten ebből az állapotból a bűnöst. Ezt ítélkező szeretetlenséggel nem lehet megtenni. Egyedül csak úgy érhetek cél, ha felfedezem a másik jobbik énjét, ha a kísértéseinek tanulságát magam is végiggondolom. Ez nekem is hasznos, mert lerombolja bennem a hiú dicsőségvágyat és krisztusi önismeretre tanít. Csak így őrizhetem azt a világosságot, amire Jézus Krisztusban eljutottam.

A holnap, csak a másik emberrel együtt, kéz, a kézben gondolható el. A másik ember nem csupán a megpróbáltatásaink oka, hanem lelki épülésünk eszköze is. Az életünk egy edzőtáborhoz hasonlít. Itt is a sportolót a győzelem érdekében különböző terhelések, megpróbáltatások elé állítják. Nem történik velünk más, mint amit Isten megenged, hiszen ő üdvözíteni akar és előtte a holnap mindig tiszta. Jób példájára gondoljunk, *„aki feddhetetlen és becsületes ember volt, félte az Isten és kerülte a rosszat*” (Jób 1,1). Isten mégis megengedte Sátánnak, hogy testiekben, lelkiekben meggyötörje Jóbot, mert szüksége volt a győzelemre. Ehhez új önismeretre kellett jutnia, Istent is másként kellett megismernie, hogy a próba végén elmondhassa: *„Csak hírből hallottam rólad, de most saját szememmel láttalak. Ezért visszavonok mindent, bűnbánatot tartok porban és hamuban.*” (Jób 42,5-6). Jób maga építette jövőképe a megpróbáltatásokban kudarcot vallott, de a próba végén megértette, hogy a biztos jövő az, amit Isten eleve elhatározott rólam, ami egyedül biztosan a célig vezet.

A könyv nagy része Jób barátainak a vádjait tartalmazza. Ők, a bölcsek kioktató módon, vádaskodva, gyanúsítgatva a rosszat akarják felfedezni Jób életében. Egyedül Elíhú, a negyedik, legfiatalabb barát segíti a szenvedő pátriárkát a cél felé, aki Isten kegyelméről, megbocsátásáról, hatalmáról beszél, megerősítve Jób jobbik énjét. Ez a reménység üzenete. A vádak céltalanok a holnap ígérete nélkül. A törvény kegyelem nélkül hatástalan. A másik ember nélkül én s béna vagyok. Ha csak bűneimet látom és a kegyelem megoldása rejtve marad a szemem előtt, akkor a holnapot veszítem el. Jób rádöbrent arra, hogy nem a holnap eseményeit kell látnia, hanem azt az Istent nem szabad szem előtt téveszteni, aki az idő ura. Ő vezet, ő eleve eltervezte életüket, a mi részünk az elfogadás, a velünk való tervének megértése. Látásmódunkkal vizsgálunk Isten előtt arról, hogy a holnap fia vagy k-e vagy a céltalanság elnyeli életünket.

Hogyan erősítheted a másik ember jobbik énjét?

A holnap forrása a ma, iránytűje a tegnap. A múlt nem mögöttünk, hanem a talpunk alatt van. A tegnap tanulságai igazítanak el minket a ma tennivalói között, és ezek adnak reményt arra, hogy a holnap reménysége a szívünkbe éljen. A céltalan ember nem képes

hordozni az életet, meghal, de ha a szívünkben él az Istentől kapott remény, alkalmasak leszünk arra, hogy az élet terhet elhordozzuk. Isten sok teremtet lényének nagyobb a fizikai ereje, mint az embernek, de ha rendben van Istennel, a világgal, önmagunkkal és a másikkal a kapcsolatunk és világos előttünk a cél, a holnapért a jelen is elviselhető lesz. Erőnk titka a másik. Ezt egy egyszerű matematikai példa is igazolja. Két négyes szám közös értéke azon fordul meg, hogy milyen kapcsolatba állítjuk őket. Ha összeadó jel van köztük nyolcat érnek, ha mínuszjel, akkor kioltják egymás értékét. Ha osztójel, akkor a közös érték csupán egy, de ha szorzójel, akkor tizenhatot érnek.

Így vagyunk emberi kapcsolatainkkal is. Értékünk a másik emberrel való kapcsolatunk minőségétől függ. Ha hibakeresők vagyunk, akik a rosszat keressük a másikban, akkor ezt nap, mint nap felfedezzük. Így egymás értékeit kioltjuk. Ha kinyílik a szemünk a másik ember jó tulajdonságira, akkor megsokszorozódhat az életünk. Ezért meg kell tanulnunk a másik ember jobbik énjének az erősítését, hogy ne veszítsük el a holnapot. Isten megváltási terve az embert a másik társává akarja tenni.

A Szentlélek vezetése nélkül Pál szerint „a test cselekedeteinek” uralma alatt élünk, a természetes, bűn által megrontott ösztöneink irányítanak, amit a magunk erejéből nem tudunk megváltoztatni. Ezek közösségi bűnöket szülnek, amelyek kapcsolatainkat rombolják szét. Az ember Isten teremtői szándéka szerint közösségekben él, ezek az embernek olyan létfeltételei, mint a légkör, vagy földünk növénytakarója. A bűn viszont kezdettől ezeket a lelki, erkölcsi létfeltételeket rombolta. Aki nem szabadul meg ettől a belső tehertől, nem tud beilleszkedni Isten holnapjába, abba a rendjébe, ami az újjáteremtett világban is a rend lesz. Az újjászületésre éppen azért van szükségünk, hogy az önpusztító, bűnös indítékainktól megszabaduljunk, hiszen Pál szerint „*akik ilyeneket cselekszenek, nem öröklik Isten országát*” (Gal 5, 21).

Ezzel az életmodellel áll szemben az az ember, aki elfogadta Isten eleve elgondolt tervét az üdvösségről. Ő a Lélek gyümölcsét termi, ami nem más, mint az ezerarcú szeretet. Csak az önzéstől, a saját teljesítményeink büvöletétől megszabadulva ismerjük fel ezt az új lehetőséget. A gyümölcstermés az újjászületett ember életformája, amikor a másikért kezd élni. A gyümölcstermés nem rang, nem is elvégzendő feladat, hanem a krisztusi új ember természetes állapota. Út az Istentől irányított holnap felé. A gyümölcsöt – ami engem gazdagít – „magától” termi a fa. A rózsa nem tehet róla, hogy illatozik, a gyümölcsfa sem azért ad gazdag termést, mert elhatározta. Akaratától független tulajdonsága a termés, a gyümölcs. Akinek kialakult Jézussal ez a hitbeli közössége, annak tulajdonsága lesz a szeretet. De soha nem tekinthető az „én” produktumának, hiszen a Szentlélek termi bennem a gyümölcsöt. Nem véletlen, hogy Pál nem a hívő ember gyümölcséről, hanem a Lélek gyümölcseről beszél.

Nem a szó, vagy a szép hitvallás a gyümölcs. Jézus szerint „*Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát. Sokan mondják majd nekem ama napon: Uram, Uram, nem a te nevedben profétáltunk-e, nem a te nevedben úztünk-e ki ördögöket, és nem a te nevedben tettünk-e sok csodát? És akkor kijelentem nekik: Sohasem ismertelek titeket, távozzatok tőlem, ti gonosztevők*” (Mt 7, 21-23). A kereszténység nem a szép szavak tudománya, hanem Isten akaratába való belesimulás, melyre nem Istennek van szüksége, hanem nekem. Ez alól a ráhangolódás alól semmilyen vallásos hőstett nem ment fel. Lehet, hogy nagy elismerést kiváltó módon tudok beszélni Isten titkairól, még az is lehet, hogy a démoni hatalmaknak tudok parancsolni, vagy képes vagyok csodákat tenni, de ez sem pótolja a bűn által elveszített közösségem helyreállítását Jézussal. És ezt csak a Szentlélek munkája által tudom elérni. Az a keresztény, akit Isten Lelke belülről úgy vezet, hogy életében megmutatkoznak ennek gyümölcsei. Ezért a jó, nem az ember érdeme, „*mert Isten az, aki munkálja bennünk mind az*

akarást, mind a cselekvést” (Fil 2, 13).

Aki „csak” üdvözülni akar – az őt körülvevő világ és emberek ellenére, az az „Uram, Uram” keresztény. Nem a megvallott igazságok, vagy a felismert prófétai jövendölések döntik el, hogy Isten gyermekei vagyunk, hanem a szeretet által munkálkodó hit. (Gal 5, 6). A farizeusok nem a bűneik miatt kerültek távol Istentől, hanem a Szentlélek belső átalakító munkája nélkül akartak cselekedni érte. Ez olyan képtelenség, mintha a fügefa elhatározná, hogy most szőlőt fog teremni. Aki saját erejéből akarja a Lélek gyümölcseit teremni, lehetetlenre vállalkozik. Pünkösöd nélkül nincs kereszténység. E nélkül csak a mesebeli Mülhausen báró hősködésére vállalkozhatunk, aki a mocsárba süllyedve elhatározta, hogy hajánál fogva kiemeli magát és lovát a ragadós, mindent elnyelni akaró iszaptól.

A holnap titka Jézus felfedezése a másik emberben, a felebarátban. Ez csak úgy lehet, ha a Szentlélek gyümölcset termem a másik hasznára magamért. A m a g á n y o s t ö m e g világában élünk. Énünk kiszolgáltatottsága az embertől idegen struktúráknak, eszmélnek, politikai rendszereknek eltakarja előlünk a másikat és meghal bennünk a „mi-tudat”, vagyis az, hogy boldog, kiegyensúlyozott életű emberekké csak közösen lehetünk, mert az egyén csak a közös háttérén valaki. A közösségtől függetlenül – értéktelen véletlenszerű. Ez a „mi-tudat” hiányos gondolkodásmód az egyházban s terjed és az üdvösséget énünk diadalaként szeretjük elképzelni. Az evangéliumot egyes szám első személyben szeretnénk olvasni és a Mi Atyánkat is legszívesebben így mondanánk: „Én Atyám ki vagy az én mennyemben, szenteltessék meg az én nevem, jöjjön el az én országom és legyen meg az én akaratom”. Képzletben be is rendezzük a mi magán mennyországunkat, ahol minden álmunk megvalósul, s erre úgy gondoljuk az jogosít majd bennünket, hogy mi a „teljes” igazságot (?) ismerjük és foggal körömmel, no igaz egy kis gyarlósággal ezt az igazságot meg is valósítjuk itt a földön, mert megtartjuk, betartjuk a törvényt, és közben nem értjük, hogy miért veszítjük el a felebarátot

Az egészséges „mi-tudat” hiányában úgy gondolkodunk, hogy igen, ilyenek az emberek, nekünk nem kell törődni a világgal, hanem még több erőfeszítést kell tennünk azért, hogy az üdvösség a miénk legyen. Izzadtságsgazú kegyeskedéseink közepette viszont elveszítjük létünk értelmét és egyre ködösebb lesz előttünk a holnap. Olyan sókká leszünk, akik úgy beszorultak az egyházacskánk sótartójába, hogy bármennyire szidjuk és korholjuk egymást nem tudunk onnan kitörni. Belső bajainkról vitatkozunk miközben küldetésünk értelmét veszítjük el. Azt hisszük magunkról, hogy mi vagyunk a só, de már régen elveszítettük az ízünket. Azt hisszük, hogy mi vagyunk a világ világossága, de csak a véka alatt akarunk világítani, ahol hamar elfogy a levegő és kialszik a láng. Elhiszük magunkról, hogy én szeretek, én áldozatokat hozok az Úr ügyéért, én szolgálom még néha erőm felett is, de a kudarc oka, hogy a másik nem őszinte, nem olyan, mint ahogyan kellene és ezért a kudarc. A megoldást a másik hibáinak kiküszöbölésében látom, természetesen ehhez a forogatókönyvet igékkel megtámogatva én írom. Közben elfelejtem, hogy én adós vagyok. Nem tudok magamtól szeretni, megváltóra szorulok. Nagy-nagy önjobbító erőfeszítéseim közepette el is feledkezem, hogy Jézus keresztje éppen értem, az én gyarlóságaim miatt állt a Golgotán.

Önző módon is lehet az üdvösségre vágyani, valahogy úgy, hogy azt képzelem, hogy az lesz a mennyország, ahol megszabadulok a másik ember kellemetlenkedéseitől, ahol végre megvalósul az, hogy csak én leszek meg Krisztus és ez lesz az igazán nagyszerű. Ez az az összkomfortos mennyország lesz, ahol nem kell alkalmazkodni, szolgálni, ahol a másikat teljesen figyelmen kívül lehet hagyni. Ez az önző szeretet országa lenne, ami nem más, mint a pokol. Isten nem rehabilitálni fog bennünket a mennyben, hanem üdvözíteni. Mi nem tökéletes angyalok, hanem megmentett bűnösök leszünk, akik megtanultuk a legfontosabb

emberi titkot, azt, amire Isten teremtett bennünket, a másokért élő szeretetet, amit Jézus mutatott be a földön

Isten megosztja velünk a holnap titkát

Isten nem a holnapok tudósaivá akar minket tenni, hanem tervének megértőivé. Ezért szólt ő egykor a próféták által. A mi reménységünk Csokonai szavai szerint „földiekkel játszó égi tünemény... mit teremt magának a boldogtalan”. Ez az álmodozás reménysége. Megpróbáljuk kitalálni, megszervezni a jövőt és kedvünkre alakítani. Ennek még mindig csalódás volt a vége, hiszen elhomályosult, eltűnt az a terv, amit Isten kezdetben életünkről elgondolt. A jövő a jósok vadászterülete lett. A Biblia másképp néz az időre, mint mi. A mai ember a menetiránnyal szemben szeretne ülni az idő vonatán, előre kémlelve és a múltat elfelejtve. A Biblia fordítva gondolkodik. Előttünk nem a jövő, hanem a múlt van, ezt nem eltörölni kell, hanem tanulni kell belőle. A jót meg kell őrizni, a rosszat ki kell javítani. A cselekvés tere a jelen, a jövőt pedig az határozza meg, hogy a múlt tanulságai alapján hogyan javítom a hibákat és őrzöm a jót. Ez az időszemlélet a prófétai ige alapja.

Isten megosztja velünk a jövő titkát, mert be akarja építeni életünket a megváltás eleve elgondolt tervébe. Az első próféta, aki a rábizott üzenetet leírta Ámosz volt Kr. e. 760 táján. Már ő is hitet tett arról, hogy „*az én uram, az ÚR semmit sem tesz addig, míg titkát ki nem jelenti szolgálóinak, a prófétáknak*” (Ám 3,7). A titok Istennek eleve elgondolt terve megváltásunkról, de ki a próféta, a látó, és mi a prófétai üzenet? A próféta Isten embere, aki Isten véleményét, döntéseit, ítéleteit közvetíti az embereknek. Nem a jövő tudósa, hanem Isten véleményének az ismerője az emberiség és az emberek sorsával kapcsolatban. Nem arra rendeltetett, hogy a jövőt mondja el, ez régen a jósok, ma a futurológusok gondja. A próféta azt mondja el, hogy Isten jelen van a történelemben, Isten terve a világtörténelemben épp úgy teljesedik, mint a mi életünkben.

Kereszténységünk időzavarban van. Jézusról csak múlt időben tud beszélni, vagy jövő időben és elfelejti azt, hogy „Jézus az, aki nem megy el” (William G Johnson), mert ő megígért, hogy velünk marad a világ végezetéig (Mt 28,20). A mai keresztények azokról a régi szép időkről nosztalgiáznak, amikor a Mester itt járt a földön és közben egyre jobban elfelejtik, hogy ma is itt van köztünk, ma is lehet krisztusi módon élni a másféle világ másféle körülményei között. A kereszténység nem disszidálás a múltba, a kilátástalannak tűnő jelen nehézségei elől, hanem Jézus követése a mai élet megváltozott életkörülményei között.

Ha a kiábrándító valóság próbái között elfogy a kereszténységnek ez a nosztalgikus múltba vágyódása, akkor álmodozni kezdünk a jövőről. Hit helyett egyházi intézményeket akarunk tervezni. Segítségül hívjuk szent mázzal leöntve a modern üzleti gyakorlat manipulációs technikáit és a Szentlélek számára modernebbnél modernebb programokat írunk. Ennek indoklására a Biblia általunk jövődöléseknek tartott szakaszait kezdjük magyarázgatni. Belőlük próféciai horoszkópokat készítünk, amivel meg lehet mondani előre a jövőt. Ezeket a bulvár-sajtó szenzáció-hajhászó újságcikkeivel igazoljuk. És rendre csalódunk, pedig a Biblia szerint a jövő – nem a holnap, hanem a célba érkezés – a biztos: Jézus visszajön.

Igen biztos nálunk a prófétai beszéd? A múlt – biztos. Isten vezetett minket sok viharon és megpróbáltatáson át. A fogyasztói társadalom süket konformizmusában lassan elfelejtjük régi tapasztalatainkat. A jövő, a cél közelít hozzánk, Jézus biztosan jön. A kérdés a jelen, az örök „ma” amikor meg kell hallanunk az Úr szavát (Zsid 3,15). Erre való a prófétai látás, amit Isten éppen azért ad, hogy a múlt feletti búsongás és a jövőről való álmodozás helyett eligazodjunk Isten megváltási tervében. Így lesz a prófétai beszéd világító szövétnak,

ami a következő lépést megmutatja, hogy elkerülhessük a csapdákat, és így lesz a reménység hajnalcsillaga, mely a célig vezet, a biztos jövő felé: Jézus értünk jön.

Aki a jövő bekövetkező eseményeit akarja megjósolni a próféciákból, az eltéved. Csak az érdekli, hogy mi lesz holnap és egyre kevésbé veszi észre, hogy mit kell tennem ma, hogy az Eljövendő értem jöhessen. Így egy nagyon különös lelki helyzet áll elő, amit prófétai pánik-betegségnek nevezhetünk. Egyrészt elhalunk a félelem miatt és azoknak várása miatt, ami a földre jön (Lk 21,26). Így Jézus visszajövetelét eltakarják előlünk a megpróbáltatások. A reménység hirdetése helyett a rettegéssel, ijesztgetéssel akarunk reménységre hangolni embereket. És közben mi is egyre kevésbé hisszük, hogy Jézus akkor is mindenható urunk marad, aki velünk van a világ végezetéig. A pánikbetegség másik következménye a közömbös langymelegség, Laodicea állapota. Addig jövendölgetünk a bekövetkező eseményekről, amíg mindenkinek a bizalma meg nem rendül a sok-sok csalódás miatt. Erre a betegségre csak egy gyógyszer van: a helyes, Ige szerinti prófétai látás.

Isten előtt a holnap mindig tiszta, ő a holnap embereivé akar tenni minket. Azt akarja, hogy öröktől fogva elgondolt terve a mi életünkben még ma valóság legyen. Nem a véletlenben, a kiszámíthatatlan sorsban kell hinnünk, hanem abban a Jézusban. Aki a jövő bekövetkező eseményeit akarja megjósolni a próféciákból, az eltéved, aki felismeri belőle Isten tervét, az útra talál. Akit csak az érdekel, hogy mi lesz holnap és egyre kevésbé veszi észre, hogy mit kell tennem ma, hogy az Eljövendő értem jöhessen.

A kereszténység szemléletváltás. Úgy nyerek meg a holnapot, hogy rádöbbenek, van egy terv, amelyik minden időknek előtte értem született. Ha a világteremtő Jézus Krisztusban hiszek, biztos a célba érkezésem. Csak így lehetek a reménység embere, aki béketűrő. A békességes tűrés, helytállást, kitartást, állhatatosságot, tűrést jelenti, mely a keresztény ember állóképességének, lelki élete egyensúlyozó szerve. A megváltás személyemre szóló tervének komolyan vétele nélkül időről-időre „kiborulunk”, pedig helyette leborulnunk kellene. Sátán kísértései, amelyek érnek, és amelyek még várnak ránk, mind az állhatatosság próbái. De akik mindvégig békességes tűrők maradnak, azok üdvözülnek, vagyis az örök életet az állhatatosság által nyerik el (Jel 14, 12; Lk. 21,19). Ez a krisztusvárás valósága, mert csak akkor tudnak reménykedő emberként helyt állni, ha ez az alapvető lelki tulajdonság meg van bennük.

A békességes tűrés nem emberi tulajdonság, hanem isteni kegyelem. Isten kezébe teszem az életemet, és látom azt, hogy nem véletlenül történnek velem dolgok, hanem amik velem történnek az üdvösségem szempontjából szükségesek. Ha Istentől tanulok látni észreveszem, hogy ő vezet. A magvető példázatában a jó földbe esett mag sokszorosán többet terem „béketűrőssel” (Luk 8,15). A kereszténység sokszor olyan, mint egy „beteg gyomrú” ember. Rendelkezésünkre áll a legjobb táplálék, a reménység igéje, ami megismertet emberségük titkával, Isten örökkévaló tervével, amiben nekünk is helyünk van. De mi figyelmen kívül hagyjuk. A mag a tövisek közé esik, vagy az út szélére, ahol elkapkodják a madarak. Isten népe ott van, ahol a jó földbe esik a mag és gyümölcsöt terem béketűrőssel. Isten úgy vezet, hogy megpróbál, e nélkül nincs üdvösség. A próba, nem céltalanság, hanem a győzelem esélye.

A szabadulás külső archimédeszi pontja – Jézus Krisztus keresztje. Ezért így kiált fel Pál, minden megváltásra váró emberrel együtt: „*Én, nyomorult ember! Ki szabadít meg ebből a halálra ítélt testből? Az egyedül érvényes választ így adja meg az apostol: „Hála az Istennek, a mi Urunk Jézus Krisztus!”*”(Róm 7, 24-25). A megváltás azt jelenti, hogy Jézus visszaadja a bűn szolgátságában sínylődő ember szabad akaratát, emberségünk – vagy a Biblia szerint úgy is mondhatjuk, istenképiségünk – drága kincsét. Magamon nem segíthetek, Őt kell elfogadnom, benne kell megtalálnom az életem célját. Krisztussal együtt naponta meg

kell feszítenem, hogy ne én éljek, hanem éljen bennem Krisztus (Gal 2, 20). A büntől csak Krisztusban vagyok szabad, amikor vele gondolkodom, érzek, cselekszem, vagyis őbenne élem az életem. Ezért zárja le így ezt a nagy kérdést Pál: *„Nincs tehát most már semmiféle kárhóztató ítélet azok ellen, akik a Krisztus Jézusban vannak, mivel az élet Lelkének törvénye megszabadított téged Krisztus Jézusban a bűn és a halál törvényétől”* (Róm 8, 1-2). A szabadságot naponta el kell kérni Tőle. Akkor Isten biztos holnapja lesz a te holnapod.